

Szerkesztőség:

Rimaszombat Koháry-utca 21. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Felolós szerkesztő: Dr. DIENES GYULA.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca 1. szám a. a könyvnyomdában — Ide intézendők a kiadó hivatali előfizetés, hirdetés, nyiltér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árkedezmény.

Nyiltér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Ujévi beköszöntő.

(=) Midőn az 1902. év küszöbét átlépjük, szívünket a jövőbe vetett bizalom tölti el. Az ember a létért való küzdelmében a jövőtől vár jobb sorsot mindig. Valahányszor egy-egy időszak terhes, sötét fellegeivel elvonul felettünk s egy új időszakba lépünk, a remény, hogy a jövő szebb és jobb időket hoz, némi örömmel tölti el keblünket. Annál nagyobb azután örömmel, ha egy-egy időszak végén számot adva önmagunknak a múltól, megelégedéssel tapasztalhatjuk, hogy az élet küzdelmében kitartással dolgoztunk és a már elmúlt bajokat férfiasan kiállottuk.

Immár huszonharmadik esztendeje, hogy lapunk pályafutását megkezdte. Ha visszatekinünk a multra, az elmúlt huszonkét esztendőre s annak eseményeire, szívünket a megelégedés tölti el, mert e lap — úgy tudjuk — megállotta helyét. De annál nagyobb örömmel, ha elgondoljuk, hogy az idő nem gyöngítette, sőt fejlesztette, erőssé tette lapunkat. Önérzettel mondhatjuk el, hogy e lap kezdettől végig, a mai napig rendületlenül állotta meg helyét, és alapos a reményünk, hogy élete még igen hosszú lesz. S ez azoknak az érdeme, kik munkásságukat és tehetségüket e lapnak önzetlenül felajánlották s azt támogatták, de érdeme a vármegye tisztelt közönségének is, mely a kultúra haladásának eme szerény Heroldját erkölcsileg és anyagilag támogatta.

És ha köszönettel tartozunk azoknak, kik e lapot szellemük termékeivel támogatták, úgy hálaival kell lennünk a vármegye tisztelt közönsége iránt is, a miért lapunkat mindig figyelemmel kísérte. Mert a mi munkánk közös. Mi a mi szűkebb körünk eseményeit, elveinket s nézetünket megírjuk s a közönség, lapunk olvasói, amennyiben ezek megfelelnek, magukévá teszik.

Igaz, hogy manapság az országos sajtó ébren örködik az események fölött, de figyelme csak az országos, legfeljebb a nevezetesebb vi-

déki eseményekre terjed ki. Pedig minden körben történnek oly helyi érdekű dolgok, melyek az országos sajtó nivójára nem emelkednek, de egy helyi közlőnyt okvetetlenül szükségessé tesznek.

Ez hivatása a mi lapunknak, mely a vármegye élete s jóléte fölött 22 év óta örködik. Programmunk ugyanaz, a mi 22 évvel ezelőtt. Működésünkben az igazság eszméje vezérelt bennünket, s ez legyen és lesz továbbra is vezérünk. Igyekezünk az igazságot mindig higgadt megfontolással keresni és a bűnökre csak akkor mutatunk rá, midőn azokról kétségtelen bizonyítékaink voltak.

Igaz, hogy a közvélemény, mely a pillanat hatása alatt itél, majdnem mindig igazat ad annak, a ki az eseményeket a lehető legszenzációsabb alakban írja le s a ki botránnyal halász ki a legártatlanabb esetből, sőt az is igaz, hogy a sorsával mindég elégedetlen félművelt ember természeténél és telfogásánál fogva inkább annak fogja pártját s azt támogatja, a ki a fennálló rend s a hatalmon lévők ellen harcol; legyen bár ez vagy amaz az ügyek élén, — mi mégis inkább a nyugodt megfontolással és igazságszeretettel regisztráljuk a történeteket, mert meg vagyunk győződve, hogy azok, a kik behatóan s egész a végkifejlesztésig kísérik figyelemmel a történeteket, hogy azok, kik nem a pillanat hatása alatt itélnek, hanem fentartással vesznek tudomást a közleményekről, — a mi pártunkon lesznek. Mi a gyengét védelmezzük s az erőset igaz munkájában segítjük. S eme munkánkban, igaz, gyakran kellett méltatlanságokat eltűnünk, de eltűntük, s a ki az eseményeket a végkifejlesztésig kíséri figyelemmel, láthatja, hogy igazunk volt s hogy az eltűnt méltatlanságokért igazságunknak győzelme az elismerés s a kárptolás.

Most pedig, mikor az 1902. év reggelén a vármegye tisztelt közönsége elé lépünk, nem a nyereségre számító üzletember szavaival ajánljuk lapunkat tisztelt olvasóinknak, hanem az önzetlenül munkálkodó férfi szavával, mert lapunk

nem üzleti, nem vállalati, hanem közérdekű, közművelődési szellemesport, melyet önzetlen férfiak a közjólét érdekében anyagi haszon nélkül tartanak fenn.

Kérjük vármegyénk közönségét, lapunk tisztelt munkatársait és olvasóit, hogy a bekövetkezett új esztendőben is sziveskedjenek bennünket jóindulatukkal, szellemi munkásságukkal továbbra is támogatni.

Boldog újévet!

Megyebizottsági választott tagok nevei.

(Vége.)

101. Bérczy Elek urad. erdőtiszt Rimócza.
102. Áronffy Ernő urad. erdőtiszt Feketepatak.
103. Hruska János bíró Klenóc.
104. Banezik Sándor ág. ev. lelkész Kokova.
105. Knöpfler Károly földbirtokos Kokova.
106. Bobok Tivadar urad. erdőmester Rimabrézó.
107. Koreny Gyula erdőmester Tamásfala.
108. Setina János községi jegyző Tiszolca.
109. Liszkay János ág. ev. lelkész Rimabrézó.
110. Kolbenhayer József ág. ev. lelkész Nyustya.
111. Fáy László birtokos Nyustya.
112. Fodor József róm. kath. lelkész Péterfala.
113. Jády Ferencz körjegyző Almágy.
114. Pelle Ferencz földmives Zabar.
115. Zagy Lőrincz István földmives Dété.
116. Viznyay Manó magázó Várgede.
117. Dudás József földmives Majom.
118. Kubinyi Sándor ny. utibiztos Czövekfal.
119. Visnyay József földmives Várgede.
120. Batty János körjegyző Gortva.
121. Bótha Sándor gazdatiszt Ajnácskő.
122. Remenyik Aladár tb. főszolgabíró Feled.
123. Nagy István községi bíró Sőreg.
124. Cziprusz József földmives Dobócza.
125. F. Balog János földmives Simoni.
126. V. Oros János földmives Serke.
127. Pólos Mihály földmives Feled.
128. Botnyik János földmives Serke.
129. Turóczy Miklós földmives Jánosi.
130. Nagy János földmives Pálfala.
131. Kovács Miksa földmives Szentsimon.
132. Madarassy Árpád körjegyző Alsó-Hangony.
133. Mester Károly segédlelkész Szentsimon.

TÁRCZA.

Uj évi ének . . .

Órök Isten! kinek esztendő
Nincsennek létedben!
Együtt: multak, jelen s jövőndök
Egy tekintettedben.
Amíg bennünket a bölcsőnek
Párnáján alva már:
Az elmulásnak, temetőnek
Sötét sejtelve vár.

Óh! hány napot borita gyásszal;
Hány édes életet
Rabolt el a mult év magával!
El hányat temetett!
Míg minket áradó kegyelmed —
Irgalmod, jó atyánk:
Napra napot elérnünk enged
Ujat derítve ránk!

Uram! legyen ez esztendőnek
Feltetsző reggele —
S minden új napja a jövőnek
Aldásiddal tele!
Méltass tovább is kegyelmedre
Mi édes istenünk!
Munkáinkban — dicsőségedre
Munkálva — légy velünk!

Adj! adj nekünk új szívet, lelket!
Erőt mi áthatott!
Szívünkbe új ihletet, szentet!
Erős akaratot!
Ujítsd meg rajtunk a te képed!
Tégy mássá lélekből!
Legyünk mi te választott néped
Hitben szeretetben!

Ez esztendőt is jószággal
Uram, tedd áldottá!

Kegyelmeddel, te jóvaloddal
Gazdaggá, boldoggá!
Áld meg földünk bőséggel! áraszd
Reá áldásodat!
Hiven aki munkált, ki fáradt:
Lássá jószágodat!

Küldj, küldj áldást magas egedből
Szent egyházadra le!
Áld meg urunk, áld jó kedvedből!
Légy őre, légy vele!
Vess gátat, törd meg a hatalmat!
Törd a gonoszságnak
Hatalmát! és adj diadalmat!
Adj az igazságnak!

Óh! enyhítsd a szűkölködőket!
Légy az árvák atyja!
Nyugtass meg a bús kesergőket
Adj irt a bánatra!
Halld meg az inséggel küzdőknek
Szavát, a hő imát
Kórágjukon a szenvedőknek
Küldj, küldj vigasztalást.

Végül ha majd esztendeinkkel
Együtt elmulánk, —
Együtt borul emlékeinkkel
Feledés árnya ránk:
Jutalmaz meg atyánk bennünket!
Köss össze az éggel!
Végy körül — elvetve bennünket —
Órök dicsőséggel!

Borsody Béla.

Eszmék és formák fejlődése irodalmunkban.

Irta: Dr. SINGER LEÓ.

I.

Az irodalomnak, jelesen pedig a költészetnek czélja nem pusztán a gyönyörködtetés, mert ez esetben csillogó

játékká alacsonyodnék. Ennél sokkal nagyobb szerű, fenesegetnek mondható hivatás jutott részül. Amennyiben mindig a közhangulatból fakad, ezt pedig a kor eszméi irányítják, világos, hogy az irodalom a korszellemek tükröző válik, mely hiven szem elé tárja a társadalmat mozgató eszméket, az idők folyamán lábrakapott irányzatokat és fejlődési tényezőket.

Ezer éves létünkön át vészes viharokon, hatalmas rázkódtatásokon mentünk keresztül, melyek jellemző bélyegüket megfelelően rányomták irodalmunkra. Haladás és visszaesés, virágzás és pangás folyton váltakoztak életében, de a különböző külső hatások és módosulások hullámverései közül eszmékkel és formákkal gazdagodva került ki.

Minő eszmék mozgatták a magyar irodalmat, s minő eszmék uralkodtak benne? E kérdés megoldására a történelemhez kell fordulnunk.

Ósi irodalmunk részletei áthatlan homályba vesznek. Irott termékek nem maradtak hátra belőle, de az kétségtelen, hogy volt fogékonyságunk a költészet iránt. Hisz a műveltség legalantabb fokán álló törzsek, az afrikai vadak közt is sarjadanak csinos, érzelmes énekek. Mentül inkább hajlott a költészethez a magyar nép, mely természetül fogva dalos nemzet és Ázsiából nem közönséges kultúrát hozott magával! Azonfelül nagy volt benne az egység érzete; nem indult a góthok példáján, nem vették fel a legyőzött népeknek a nyelvét, hanem testvéri ölekezéssel — és a mikor s a hol kellett öklelő karokkal — magyarrá, vérévé avatta az idegent. Ily öntudatos faj egyéni természetét beviszi az irodalomba is.

Könnyen eltalálható, mily módon. Az alakulóban levő népek sokszorosán tudatában vannak saját értéküknek. Nagy embereikre, őseikre büszkén hivatkoznak, alakjaik körül lelkes mondakból valóságos koszorukat szönek. Váltig feledezik tetteiket, hisz legrégebb történelmi énekeinknek, melyben mintegy e kor utóhangja csendül föl, első szava is azt mondja:

Emlékezzünk régiekről,
Az Szittyákban kijöttékről.

Ez az eszme: a fejedező *nemzeti öntudat és ősz-*

Hirek és vegyesek.

134. Dr. Szeless Ödön ügyvéd Rimaszombat.
135. (Hangonyi kerületben egy hely betöltetlen.)
136. Feledy Ferenc kir. aljárásbíró Rimaszécs.
137. Marikovszky Géza urad. tisztartó Rimaszécs.
138. Fries Ferenc kir. járásbíró. Rimaszécs.
139. Vattay László ref. lelkész Rimaszécs.
140. Lengyel Ábrahám körjegyző Bátka.
141. Derencsényi József földmives Rakottyas.
142. Bornemisza Elemér birtokos Bátka.
143. Varga Antal ref. lelkész Bátka.
144. Hönseh Ede bányaigazgató Putnok.
145. Dr. Urszinyi Gyula orvos Putnok.
146. Kálniczky Endre ev. ref. lelkész Putnok.
147. Pauchli Rezső urad. erdőgazdónok Rozsnyó.
148. Lovasányi Zoltán körjegyző Velkenye.
149. Osváth Dániel szolgabíró Tornallya.
150. Tornay János r. kath. lelkész S.-Püspöki.
151. Hevessy Péter birtokos Füge.
152. Pongó József földbirtokos Runya.
153. Madarász József földmives Hanva.
154. Seres József földmives Runya.
155. Deákpál András bíró S.-Gömör.
156. Pál Mátyás földmives S.-Gömör.
157. Gallovics Dániel földmives S.-Gömör.
158. Kovács Miklós ügyvéd Tornallya.
159. (Tornallyai kerületben egy hely betöltetlen.)
160. Tornallyai Árpád birtokos Tornallya.
161. Góder János földmives Királyi.
162. Molnár József ref. lelkész Naprágy.
163. Fodor Gusztáv földbirtokos Abafala.
164. Buzy Márton ref. lelkész Kővecses.
165. Flander István földmives Hosszuszó.
166. Szelezky Zoltán bérlő G.-Panyit.
167. Ifj. Hevessy László szolgabíró Tornallya.
168. Jánosdeák István földmives Csoltó.
169. Deme Sándor földbirtokos Zádorfalva.
170. Osgyáni Béla körjegyző Kelemér.
171. Lenkey László földmives Zádorfalva.
172. Dusza József földmives Zádorfalva.
173. Szegheő Béla magánzó Zádorfalva.
174. Demeter József földmives Trizs.
175. Császár Lajos földmives Szuhafő.
176. Almássy Illés földmives Szuhafő.
177. Pálffy Géza gazdatiszt Ragály.
178. Horkay István földmives Ágtelek.

Előfizetési felhívás.

A „Gömör-Kishont“ huszonharmadik éves fennállására a lap kiadóhivatala önérettel tekinthet. E hosszú fennállása alatt nem volt olyan időszak, melyben elvállalt feladatának hű és tárgyilagos teljesítésétől eltért volna. A mellett, hogy a vármegye minden irányu ügyét felölve, élénk figyelemmel kísérte minden kérdésben s a békés hangú és legtárgyilagosabb véleménnyel tárgyalta, hirt adott a vármegye minden fontosabb társadalmi, közmívelődési eseményeiről. Figyelemmel volt arra, hogy a lap irodalmi színvonalon álljon s e célból igyekezett a lap köré csoportosítani egy a helybeli, mint a messze vidék irodalommal foglalkozó leghivatottabb erőt, kik egyszersmint a lapot a közügyi kérdések taglalásán kívül élvezetes szépirodalmi dolgozatokkal is gazdagítják. A midőn a kiadóhivatal ígéretet tesz az iránt, hogy e lapot továbbra is az eddigi szellemben s gazdag tartalommal igyekszik fenntartani, kéri a t. olvasó közönséget, hogy azt anyagilag támogassa, illetőleg arra minél nagyobb számban előfizetni sziveskedjék. A lap előfizetési ára marad a régi, vagyis:

Egész évre	8 korona.
Félévre	4 korona.
Negyedévre	2 korona.

A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala.

szertartozás érzete lüktetett ősi birodalmunkban, a hogy ez a történetjegyzők munkáiban megőrzött mondákból kiviláglik, azokból, melyekről a tudakos szerzők durva keze sem bírta letörölni az üde költőiség himporát.

Az első forma ilyenkor az epika volt, mely a legtöbb esztetikusan állítása szerint megszokta előzni a lyra nyiladozását is. A mi korántsem mondható a véletlen játéknak. A formák e fejlődésének a képe talán összehasonlítható a népek fejlődésének, sőt az egyes ember fejlődésének a képével. Miként a kisgyermek is nagy dolgokról álmodik, miként a serdületlen fogékony lelkét nagy embereknél nem tetteivel, az ősöknek dicsőséges cselekedeteivel oktatják a jóra és nemesre, azonképen a fejlődő serdületlen népek is elődeik hősiességének mintaképeivel oktatják önmagukat, felelevenítik a hőstetteket, hősi énekeket zengenek őseikről, nagyjaikról. Így született meg a klasszikus népektől kezdve mindmáig minden népnek epikája. A gyermek itjává lesz, öntudatra ébredt, szívét érzelmek hevítik, tette kész és harezra kész szép álmom az élte, költészettel telve minden szép reménye és dalra nyílik ajka, énekel a szerelemről, dallal az ajkán néz a jövő küzdelmei elé. Az ifju nemzet is már öntudatra ébred, hazájáért él, hal, szereti lángolón, megmutatja, hogy ősi epikáján maga is felbuzdult Tyraeusok ajkán fennen, szépen harsan meg a lyra édes, bájos hangja. S ha az ember már kilép az életnek küzdelmes terére, ádáz harezczal hárítja el az utjába vágó akadályokat, gyakran kell sánccot rombolnia, gátat törnie, hogy az ár ellen ússzon. Az ember drámája egyazon a népek drámájával.

A mi a mi epikánk nyelvezetét illeti, természetesen, hogy eredeti termékek híján róla nem hozhatunk ítéletet. A későbbi epikusok írás módjából következtetve, mindenesetre a még alakuló nyelvnek iromba érdekességét tüntetik vala elének, bár Arany tanúsága szerint Tinódy technikájával. Ilosvay hangján, nyelvén meglehetett volna írni a magyar Niebelungot. Csakhogy a viszonyok mostohasága folytán nem verődhetett a gazdag mondattörédekekből egyívé.

A pogány korszakra a kereszténység fölvétele gördítte a sarkot, de oly alaposan, hogy gyökereitől megsemmisítette emlékeit. A nemzet nem egy könnyen nyugodt

Kőburg Fülöp Gömörben. Megyénk nagybir-
tókosa Kőburg Fülöp herezeg — mint halljuk — január
19-én érkezik ide a balogvári uradalomba vadászatokra.

Kitüntetés. Ferdinánd bolgár fejedelem Miklóská
Kálmán verekői lakost a Sándor érdemrenddel tüntette ki.

Eljegyzés. Szakall Vince, vármegyénk köz-
tisztletben álló árvaszéki elnökének kedves és szép le-
ányát: Boriskát f. hó 28-án jegyezte el a kurinzi
földmives iskola fiatal, tehetséges igazgató-tanára: Fe-
kethe Pál. — Szívvel üdvözljük az új jegyes párt,
s boldogságot kívánunk.

A karácsonyi szent ünnepek lefolytak. A
családok kedves körében oly epedve várt szép ünnep el-
mult, a tündöklő karácsonytűk peziny gyertyái légték,
a rájok akagatott nyaláncsákok fogytán vannak. Maga az
ünnep, a templomok áhitatot keltő szentélyeiben emel-
kedett legfenségesebb magaslatra; az áhitatos közönség
nagy tömege hullámozott templomainkban egybefűzve lel-
kében az öröm és buzgóság érzelmeit. A róm. kath.
templomban Szeman Endre prépost plebános, az ev. ref.
templomban Szalóczy Dániel, az ág. h. ev. templomban
Glauf Pál főesperes lelkészek végezték az ünnepi isteni
tisztelést.

Díszoklevél. Jeleztük, hogy a rimaszombati
polgári olvasókör gróf Andrássy Dénest, a jótékonyágá-
ról széles körben ismert mecenást alapító tagjai sorába
igtatta. Erről a kör a nemes gróf előtt méltó módon
őhajtván bizonyosságot tenni, egy feltűnő szép kiállítású
oklevelet készített. A pompásan sikerült díszes oklevél
dicséretére válik készítőjének Schlosz Lajos állami iskolai
tanítónak, ki már sok szép művészi kivitelű rajzával és
festményével mutatta be ebbeli képességét. Az oklevél
több napon át Lévai Izsó könyvkereskedő kirakatában
volt kitéve és igen sok szemlélője volt. Az oklevelet a kör
elnöksége e hó 30-án küldte el a jótékony főurnak.

Adományok a karácsonyfára. Rimaszombat
és vidéke jótékony növelet karácsonytájjához még a
következő adományokat vettük: Hámos Lászlóné 10 kor.,
Samarjay Jánosné 5 kor., 46 drb. kalács, ruhanemű, dió,
alma, özv. Farkas Lászlóné szül. Papp Jolán, nagynénje
Papp Zsuzsanna emlékeztetére 20 kor., Farkas Zoltánné
4 kor., Szakall Andorné 2 kor., Soós Gyuláné 2 kor. és
ruhanemű, Reisz Józsefné 1 korona; melyet hálás köszö-
nettel nyugtáz az elnökség.

Eljegyzés. Dr. Szabó Mihály budapesti gya-
korló-orvos, néhai dr. Szabó Mihály volt rimaszombati
orvos fia e napokban váltott jegyet Dankóvszky
Arankával Budapesten. Állandó boldogságot kívánunk a
kötendő szép frigyhez.

Áthelyezés. Markó István vámos-mikolai kir.
aljárásbíró az igazságügyminiszter hasonló minőségben
a szikszói járásbíróshoz helyezte át saját kérelmére.

Halálozás. Berecz Károly veterán író, váro-
sunk szülőtte, Petőfi, Bajza, Vörösmarty és Toldi írói
szereplésének kor- és munkatársa, kinek a 40- és 50-es
évek irodalmi mozgalmában jelentékeny és szép része
volt, e napokban elhunyt Miskolcon 80 éves korában.

Fekete karácsony. Nem tudjuk, de felünk
tőle, hogy igaza lesz a régi magyar közmondásnak:
„Fekete karácsony — fehér busvét.“ Vártuk, vártuk,
egyre vártuk, hogy majd csak megbecsüli magát az öreg
december; bizony csak lueskos november maradt.
Luesok idő, sárcezipó, esernyő és ősi felöltő hogy illik
hozzád — szent karácsony! . . . Mennyivel kedvesebb ez
az ünnep, ha megfelelő szép fehér színbe van öltözve;
s milyen ellentétes az ilyen fekete karácsonnyal minden
képzlet, a képes újságok, sőt képes levelező-lapok festek-
nek! Hol maradtak a esilingelő szánkók? miért kellett
heverniük a koresolyáknak? Fehér szín helyett fekete a
világ s nem egy kertben újra zöldel a sóska, sarjufejeket
hajt a káposzta ott felejtett torzsája, sőt lapunk egyik
munkatársa Tamásfalván ibolyát talált. (Az is mit mász-
kál ilyenkor!) S ilyenformán nem lehet esodálkozunk
egyik vaskereskedő ismerősünkön, ki előttünk mély fel-
háborodással aljas gazembernek nyilvánította azt, a ki

bele a régi állapotok vesztébe. Mintegy száz éven kereszt-
ül föl-föl csapkodott a holtak látszó hamy alól a láng
Idő kellett míg az új vallás a szívekhez férközzék, még
több idő azonban, hogy eszméi az irodalomba behatol-
janak. Az oly nagy szellemi áramlatnak, mint a keresztény-
ségnek, azonban okvetlen hódítania kellett. Mintegy ötszáz
éven át urálja is a helyzetet — és mint kizárólagos bir-
tokot tartja kezében az irodalmat. Papok a művelői és
igy teljesen vallásos jellegű leszen. Isten-tisztelet, eré-
nyesség benne a jelszó, majd a középkor rajongó hajla-
mához illő, tulzásig menő egyszerűség, meglagadás, ön-
kinzás eszméit hangoztatja. A kolostorok ajtatos szerzetesei
folytatták ezt a sanyaru életmódot és magától értetődik,
hogy ezek az elvek nem eredtek a nagy tömeg köréből.
A magyar népek józan észjárása a legnagyobb ellen-
tétben állott a kornak fanatizmusával, nálunk sohasem
lobogtak a vakbuzgóság szitotta máglyák; a kereszties
hadak hazánkban nem igen lettek fogékony talajra. Az
aszketikus elveket valló szerzetesek tehát jóformán csak
annyiban képviselték a nemzeti, a magyar szellemet, hogy
magyar nyelven írtak. És az így van. Csak a hol a
vallásosság a hazafisággal karöltve jelen meg, mint a
szent királyokhoz intézett himnuszokban, vagy az Isten-
hez a haza érdekében küldött könyörgésekben: az a
magyar géniusz visszatűkrötözte.

Formák dolgában azonban tagadhatatlanul nagyot
haladtunk előre. Nyelvünk azt a keleti virágos szinompát
mutatja, mely azóta réges-rég lekopott. Az egyes Mária
siralmaiban oly drámai pathosz lendül föl, mely az
ódon keretből is nagy erővel csap meg. A lyra a vallásos
énekekben — egyoldalulag ugyan — már jelentős polezra
emelkedik. Sőt a külföldi hittelitők által meghonosított
mizteriumokban a drámai elemnek halvány nyomaival
is találkozunk már. Legméltóbb azonban figyelmünkre a
legenda hatalmas virágzása. Ha szép prózánk fejlődését
akarjuk szemmel kísérni, ide kell tekintenünk. Mint
manap a regények úgy hatottak ezek a jámbor szentes
történetek az olvasóra. Sirtak és épültek az önmagát
gyötörtető Margit királykisasszony, a hitvalló alexandriai
Katalin stb. példáján.

Mátyás király kora felé kezd bilinesiből kivetkőzni
a világi szellem. Megcsendülnek az egyéniség hangjai, a

róla olyan koholt hirt merészkedett terjeszteni, mintha
felemelte volna a korcsolya árát.

Kinevezés. A belügyminiszterium ideiglenes ve-
zetésével megbízott miniszterelnök Gömör-Kishont vár-
megyében a sebespatakiba Lunacssek Ferenc helyettes
körjegyzőt, a pohorellaiba ifj. Romora János segéd-
jegyzőt és a kuntaplocaiba Terray István evang. ta-
nítót anyakönyves helyettesé nevezte ki.

Eljegyzés. Lefkovits Ferenc törekvő fiatal
kereskedőnk a legközelebb mult karácsony első napján
jegyet váltott Littman Jolánkával, Littman
Izidor késmárki rum-, likőr- és téglagyártulajdonos szép
és művelt leányával. Boldogság legyen osztályrésztük!

Fontos változás a postánál. A levelező-lapok
ára 1902. január 11-től kezdve 4 fillérről 5 fillérré, a
postautalványok ára 1 fillérről 2 fillérré emelkedik. A
közönség kezei között lévő levelező-lapokat még fel lehet
használni január 11-től április 30-ig oly formán, ha
a díj-külömbözetet képező 1 filléres levéljegy reá ragasz-
tatik. Ugyszintén az utalványok is használhatók, ha reá
a rendes utalványozási díjon felül 1 filléres levéljegyet
ragasztunk. Április 30-ika után ezen 4 filléres levelező-
lapok és 1 filléres postautalványok még azon esetben
sem fogadtatnak el, ha a hiányzó díj levéljegyben le van
róva. Sőt a levelező-lapok, ha 1 fillér levéljeggyel el-
látatott is, mint teljesen bérmentetlen küldemények kezel-
tetnek és 10 fillér portóval lesznek a címzett terhére
megterhelve. A régi 4 filléres levelező lapot és 1 filléres
postautalványokat a postahivatal május végeig megfelelő
értékű értékekkel becseréli, de május 31. után még be-
cserelés végett sem fogadja el. Felhívjuk tehát a közön-
ség figyelmét, hogy levelezéseit és pénzautalványozásait a
fent elsorolt változások figyelembe tartása mellett esz-
közölje. Megjegyezzük még, hogy a magán ipar által
előállított levelező-lapokra 5 filléres bélyeg ragasztandó.

Az államvasuti bérletjegyek. Hegedüs
Sándor kereskedelmi miniszter, méltányolva egyrészt azo-
kat a nehézségeket, a melyeket az 1902. évre szóló vas-
uti jegyek kiállítására a m. kir. államvasutak igazgatósá-
gánál okoz, másrészt különös figyelemben részesítve azo-
kat a nem ritkán fontos okokat, a melyek megokolttá
teszik hogy különösen a köztisztviselők vasuti bérlet- és
szabadjegyeiket fönnakadás nélkül használhassák, értesi-
tette a m. kir. államvasutak igazgatóságát, hogy az 1901.
évi kiállított államvasuti összes kedvezményes évi bér-
letjegyek és évi szabadjegyek érvényét az 1902. évi ja-
nuár 14 napjáig kiterjesztette.

Szülésznök vizsgája A kórházzal kapcsolat-
ban létesített kerületi alsófokú bábaiskola 20 növendéke
decz. 30-án tette le a tanfolyamot befejező vizsgát, me-
lyen Bornemisza László alispán, dr. Meskó Miklós Gö-
mörmegye, dr. Okolicsányi János Nógrádvármegye és
dr. Kovács S. Endre Hontvármegye főorvosa vétek
részt, s megjelent a vizsgán a helybeli orvosi kar
több tagja: dr. Lichtsheim Adolf, dr. Zehery István,
dr. Kármán Aladár, dr. Bleier Leo. Délelőtt 9—12-ig
tartott a vizsga, melynek során nemcsak a szakoktató
igazgató: dr. Löcherer Tamás főorvos, de a többi tisztí
főorvosok is kérdéseket intéztek a kurzuson résztvett nö-
vendékekhez, kik mindannyian képesítést nyertek illeté-
kes községükben való működésre. Nógrádmegyéből 5,
Hontmegyéből 2 és Gömörmegyéből 13 hallgató volt.
A vizsga befejezése után Bornemisza László alispán len-
dületes szavakban mondott köszönetet az igazgatóknak, s a
három vármegye főorvosa szintén ékes szavakkal adott
kifejezést legnagyobbfokú elismerésének az elért meglepő
szép siker felett. Dr. Löcherer igazgató-főorvos 1 óra
tájbán kiosztotta a képesítő okmányokat, s a bábanöven-
dékekhez szép buzditó és oktató beszédet intézett. Itt
említjük meg, hogy a következő tő t nyel v ű hat hetes
tanfolyam január hó 2-án veszi kezdetét. A növendékek
már e kurzusra is megfelelő számban jelentkeztek.

Karácsonya ünnepély. A hisnyóvízi elemi
iskola növendékeinek igen szép karácsonyi ajándékok hoz-
zott a Jézuska. Ugyanis Labos József, az iskola tanítója
fényesen beigazolta azt, hogy miként lehet a társadalmat
megnyerni az iskola részére s hogy ezen összműködésnek

szellem játszi versei a köznép virágénekeiben, mely több
elbeszélő költeménnyel is életjelet ad magáról. Nem ke-
vésbé hatott a szabadabb eszmék terjesztésére egy hatha-
tós irodalmi és társadalmi áramlat: a renaissance, az
ujjászületés, a szellemi megújulás eszméjének fellépése.
Ez az áramlat azonban korántsem volt irodalmunkra oly
korszakalkotó hatással, mint azt idegenben látjuk. Már
az Anjouk alatt feltézik hazánkban, de némi jelentő-
ségre csak Mátyás alatt vergődik. Akkor pedig elvesz-
tette már ez áramlat mindenütt nemzeti jellegét. Fejlet-
len nyelvünk különben is elűtött a renaissance lényétől,
mely választékos, kényeskedő eszközöket kívánt és azokat
a latin beszédben találta meg. Befolyása azonban ezzel
sem szűnik meg s bár olyan óriási mozgalom akad ut-
jába mint a reformáció, annak medrén észrevétlenül ke-
resztül szívárogo és nyomos szerepre jut, és még új esz-
méket, új formákat olt irodalmunkba. Előbb azonban
azzal a rázkódtatással kell foglalkoznunk, mely más ál-
lapotokat iktatott a régiek helyébe.

A reformáció a mohácsi vész után, hallatlan gyor-
sasággal terjedt el szerte-szét. Mert tanai jobban meg-
egyeztek a magyar nép gondolkodásával, s különösen
mert komolyan és önfeláldozóan a nemzeti ügy szolgál-
tatába tudott szegődni. A szabadsághősök és a sérelmek
megtorlói, lángoló hívei a reformációnak is. A valódi
hazafiság, a magyar önértzet eszméjét ez az áramlat
pendíti meg. Az aggodás és bánat hangjai is ekkor szó-
lálnak meg, mert hiszen azelőtt nem kellett folyton a
létfenntartásért aggodni, küzdeni mint most, midőn török
és német köttös terhe alatt roskadozott a nemzet, a ma-
gyar állam.

A reformációnak elévülhetetlen érdemei vannak
irodalmunk körül. Elvitázhatatlan tény, hogy a viszonyok
alakulása alatt többször teremtett ötven esztendő alatt, mint
a katolicizmus öt századon át. A két vallás követői
ádáz küzdelemben állanak egymással szemben. Meggyőzni
— nemcsak legyőzni: ez a cél. Zabolátlan kíméletlen-
séggel, eszközökben nem válogatva ostorozzák egymás
félszégéseit s igyekeznek egymáson tultenni. A viták
folyamán fejlődik ki a magyar próza, mely kiműveltsé-
genél, hajlékonyságánál és kifejező voltánál fogva hat-
almas fegyvere lesz Pázmánynak, Magyarinak, Alvinczy-

mily szép anyagi és erkölcsi eredményei vannak. — A tanító egy szép kérelmi körívet menesztett a tehetősebb szülőkhöz, minek eredménye az lett, hogy mintegy 60 korona értékű ruhanemű és czukorka állt a karácsonyfa alatt. A gyermekek által előadott „Karácsonyi jelenet” részvét és örömkönyvet csalt a jelenlévők szemébe; hát még az ajándékok kiosztásánál! A nemes adakozók közül Hisnyay Heinzelmán Alfréd 10 korona, Hertán Károly vasgyári igazgató 3 korona, Plenczner Rezsóné, Safcsák Lajosné, Stuller Ignáczné 2—2 korona, Máro Agostonné, Prékopa Adolfné, Gaszner Sándorné 1—1 korona, Labos Józsefné gyümölcsféle, Birgling Árpád 1 korona és ruhaféle, Schuster A. esperes-plébános, Rohács Lajos ev. lelkész, ifj. Holézy Pál, Lorman, Bucz J., Kirich Ferencz 1—1 korona, Nagy István 20 fillér, Szírota 40 fillér és gyümölcs, Vintze Ferencz ruhanemű, Weisz A. és Seffer H. kereskedők czukorfélével járultak a karácsonyfaéhoz.

Eljegyzés. Alitisz Pál és neje Koncs Mária szép és kedves leányát Arankát folyó hó 24-én jegyezte el Rozsnyón Gyulay Elemér m. kir. honvédfőhadnagy Debreczenből. Gratulálunk.

Újévi üdvözlések megváltása czéljából a Rimaszombati és vidéke jótékony négyelet, valamint a gömörmezei magyar közmevelődési egyesület rimaszombati köre részére a következő adományok folytak be: Samarjay Jánosné 2 kor., Samarjay János 2 kor., Molnár József 2 kor., Molnár Józsefné 2 kor., Kishonthy Gyula 2 kor., Horváth János 2 kor., Ba. s. y József 2 kor., dr. Löcherer Tamás 2 korona, Dapsy József 2 korona, Institóris Endre 2 kor., dr. Szabó Károly 2 kor., dr. Liehschein Adolf 2 kor., Kishonthy József 2 kor., dr. Veres Samu 2 kor., Abonyi Pál 2 kor., Schulhof Pál 2 kor., Széman Endre 2 kor., Kern Adolf és neje 2 kor., Nagy Ferenczné 2 kor., Boczkó Dániel és neje 2 kor., dr. Bleyer Leó 3 kor., Geduly Géza 2 kor., Glanf Pál 2 kor., Eszényi Gyula és neje 1 kor., Stech Kálmán és neje 2 kor., Polgáry Károly 2 kor., dr. Kálniczky Géza 2 kor., Altdorffer István 2 kor., Eperjessy József és neje 2 kor., Lokesánszky Endre és neje 4 kor., dr. Rárósy Gyula és neje 2 kor., Fülep Benjámín 1 kor., dr. Baksay Dezső 2 kor., id. Sütő István 1 kor., Mindszenty Kálmán 2 kor., Bornemisza Lászlóné 2 kor., Széplaky Lajos földbirtokos 1 kor., Lengyel György és neje 2 kor., Kubinyi Aladár és neje 2 kor., Frits Ferencz és neje Rimaszécs 2 kor., Terray István és családja 5 kor., Sütő István 2 kor., Hamaliár Lajos 2 kor., Máriássy László 2 kor., dr. Dienes Gyula 2 kor., Reisz M. 1 kor., Lévai Izsó 1 kor., Hekseh Bertalané 1 kor., Weisz K. 1 kor., Czinke István 2 kor., Baksay István 2 kor., Szabó Elemér 2 kor., dr. Kármán Aladár és neje 2 kor., Benyó Béla 1 kor., Rónay Gyula 1 kor., Báthory László 1 kor.

A jótékony adományozók lapunk útján kívánnak boldog újévet!

Szilveszteri mulatságok. Ma két helyen is nagy vigaság folyik s mulatnak az ó évtől bucsuzók, hogy vig notával, jó kedvben is üdvözöljék az új esztendő hajnalát. — A korcsolyázó-egylet a kaszinó nagytermében, a polgári olvasókör ifjusága pedig a kör épületében rendezi szilveszter-esti mulatságát. Biztos, hogy mindkettő jól fog sikerülni, de bizony ezekről a mulatságokról már csak jövő számunkban referálhatunk, mert a milapunkat újév napjának kora reggelén már minden előfizető megkapja

A városi képviselőválasztások Rozsnyón decz. 30-án nagy izgalmak között folytak. Ott is politikai kérdést csináltak a város ügyeiből s a függetlenségi és szabadelvű párt jelöltjei álltak szembe egymással — elég helytelenül — a városi képviselőválasztásnál, melyen Markó Sándor kir. közjegyző elnökölt. Még nem tudjuk az eredményt, mert lapunk zártaig értesítés nem érkezett.

Táncmultság Rimaszombatban. A rimaszombati ifjuság (?) 1902. január hó 5-én a „Három Rózsa” rendeztermében jótékonycélu táncmultságot rendez. Belépti-díj személyenkint 1 kor. Kezdeté este 8 óra-

nek. S minthogy mindkét fél a szentírásra hivatkozott tusáiban, műveikben a bibliázó szellem burjánzik. S minthogy e kérdés egybeolvadt a hazafiság kérdésével, sehol sem teremt a reformáció — talán szülőföldjét kivéve — nagyobb és elkeseredettebb vita-irodalmat mint nálunk.

Alak tekintetében a magyarosság legjavát találják. Pázmány, Magyarai iratai csak úgy duzzadoznak az őserőtől, népies képek és népies kifejezések bő tárházát nyújtják. Dramánknak bölcsőjét is ez a kor ringatta. A reformátorok ugyanis Platont utánozva, párbeszéd formájában folytatták nagyobbrészt az irodalmi harcokat. Az epikai költészet előbbi fejlődéséhez képest kissé lehangyatlak a kort mozgó nagy eszmékkel szemben. Annál nagyobb lendületet vall a lyra. Erdősi biblia fordításában Kazinczy előtt háromszáz évvel tűnnek fel a distichonok. Majd részben tört uton, de végbe megy a magyar vers reformja, Szenczi, Molnár zsolttár fordításával változatosabbnál-változatosabb témákkal gazdagítván költészetünket.

A költészetre gyökeres hatással még a török iga volt, mely bajhoz még a megoszlás és mérges pártoskodás járul. E vészes körülmények azt a tartós buslakodást, fájó gáncsolóást oltják lyránkba, mely azt évszázadokon át jellemezte. Ez a költészet összeforrvá jár az új hit keltette termékekkel és eredményezi a feddő versek, meg jeremiádok sajtáságos lyrai műformáit. Hasonló eszmék még az epikában is fölhangzanak. A nemzeti pusztulás tudata működéseire sünkenti az énekmondókat, kik immár nem az ősi verőfényen sítkeznek, hanem a jelennek bőven szülemelő politikai eseményeit öntik kötött beszédbe. A forma náluk a súlyedés nem kis fokot mutatja; költői alakításról fogalmuk sincsen, a nyelv sármaltan döcög, de az eszmék valósággal fenkölt magaslalon ragyogtatják. Együtt dobog a néppel szívük, sirnak a vesztésen, ujjonganak a diadalon, egységére intenek, kárhoztatják a torzsaikodást.

A reformáció folyama alatt medret ás magának a renaissance is. Az antik költőknek csodólata mind észrevehetőbben kezd megnyilatkozni. Nem alkot nálunk kü-

kor. Felülfizetések a jótékonycéll érdekében köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. (De nem tudjuk melyik az a jótékonycéll, melyre azok a rimaszombati urak táncolni akarnak. Szerk.)

Új társaságató. A rozsnyói Markó József-féle börgyár üzemvezető igazgatója Schneider Ferencz mellé a részvénytársulat határozatából ifj. Radványi István volt budapesti nagykereskedő lép be, mint kereskedelmi igazgató, ki állását 1902. évi január hó 1-én foglalja el.

Kinevezés. Dr. Szontagh Sándor budapesti ügyvéd, az ismert bányajogász, a ki éveken keresztül városunkban tartózkodott és ifjuságunk igen kedvelt tagja volt, e napokban lett kinevezve a rimamurány-salgótarjáni vasműrészvénytársaság segédügyészévé. — Szívvel gratulálunk.

Eljegyzés. Pazár Miklós, a helybeli államépítészeti hivatalnál mult évben működött fiatal s.-mérnök m. n. 24-én jegyezte el Vásárhelyi Mariskát Kolozsváron.

A „Sajó Vidék” Rozsnyón megjött hetilap — mint értesülünk — politikai lappá alakul át s már a szükséges kauczió is letétetett. Az új politikai lap a függetlenségi eszméket fogja szolgálni.

Jelmez-bál Putnokon. A putnoki önkéntes tűzoltó-egyesület 1902. évi január hó 11-én a „Vám” vendéglő nagytermében tüzoltói szerek beszerzésére zártkörű jelmez-bált rendez 2 korona belépti-díj mellett. Az 57 tagból álló rendezőség élén dr. gróf Serényi Béla elnök, Hönseh Ede alelnök, Friedl György parancsnok, Fekete Nándor tb. parancsnok, Matavovszky Endre titkár, dr. Urszinyi Gyula orvos, Kiszely József pénztárnok és Márton Aurél, Feleky Ferencz, Tannenbaum Bernát felügyelő bizottsági tagok állanak.

Szerkesztő változás a „Rozsnyói Híradó”-nál. A hetenként egyszer megjelenő vegyes tartalmu „Rozsnyói Híradó” eddigi szerkesztője Centifolius (Braun Sándor) visszavonul és helyette Anonymus (még eddig ismeretlen) vette át a vezetést. Sok sikert az ismeretlennek!

Szilveszterestély Nyustján. A nyustyai ifjuság az Olvasókör és az Ovoda javára hangversennyel egybekötött jótékonycélu szilveszter-estélyt rendeztek a következő műsorról: 1. Induló: előadja a helybeli cigányzenekar. — 2. Milyenek a nők: Irta és felolvasta Takács Gyula ur. — 3. (havasi gyopár) Edelweisz zenéjét szerző Lange G. zongorán előadta Solcz Etelka. — 4. Az öngyilkos: Gabányitól, előadta Murtin J. — 5. Sulamith. Kövesitől. Hegedűn előadta Takács Gy. — 6. „Népdalok,” éneklé Murtin J. — 7. „Az év végén” Arany Jánostól, szavalta Fergelez R. — 8. „Magyar népdalok.” Előadták zongorán Solcz Etelka és hegedűn Kórácz Jenő. — 9. „Induló”: előadta a helybeli cigányzenekar.

Szépségverseny. Magyarország a női szépség hazája. Sehol annyi szép asszony mint hazánkban. Igazi rózsaszüret lesz tehát a „Magyar Szalon” szépségversenye, melyet külföldi lapok mintájára rendez, bemutatva a szépek legszebbjeit. A „Magyar Szalon” szerkesztője felhívja Magyarországon összes szépségeit, hogy arcképeiket a „Magyar Szalon”-nak beküldjék. Ezt az arcképet a „Magyar Szalon” közölni fogja és maga a közönség fogja szavazás útján a díjat oda ítélni. — A díj a nyertes szépségének egy elsőrangú művész által megfestett képe. A legszebbnek talált öt kép több külföldi lapban is meg fog jelenni. Az arcképek 1902. márczius 1-ig küldendők a „Magyar Szalon” szerkesztőségébe (Budapest, VIII. Kerepesi-ut 23.) A pályázat részletes feltételeit a „Magyar Szalon” januári füzeté közli.

Iparosok figyelmébe. A miskolci Kereskedelmi- és Iparkamara figyelmezteti az összes, de főként a kézműkísiparosokat, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur a budapesti m. kir. technologiai iparmuzemot újja szervezte és elsőrendű céljává tette, hogy a kisipar átalakulását tervszerűen elősegítse és így műszaki tanácsadója legyen a hozzáforduló kisiparosoknak. Eddig-ge az azonban felette ritkán veszik igénybe azt, miért is figyelmeztetjük a kerületbeli iparosokat, hogy a múzeumtól minden szakbavágó ipari ügyben u m. gépek, ujszerszámok, újabb eljárási módok, czélszerűbb anyag, segédeszközök, ezek jobb kihasználása teljesen díjtalanul kaphatnak gyakorlati tanácsokat és utbaigazítást, ha bizalommal fordulnak az intézethez.

lön iskolát az áram, de a világosan rámutató eszmék feltelesillámanak az egyes költőkben. Az idealizmus, mely elvággyik a földi rögtől már széles körben bontakozik ki. Megjelenik a szerelem derűs sugara, melyet az eddig divó rideg, puritán szellem szigorúan elfojtott és ezzel karöltve az egyéniség is érvényre jut költészetünkben. Balassa Bálint az alakulás főalakja, egyuttal a vers reform kezdeményezője, ki olasz mintára a róla nevezett strófával gazdagította irodalmunkat.

Szembeötlőbb az ujhódása az epikában. A humanizmus ténfoglalásával nem az oktatás, hanem mulattatás a célja. A szép prózai elbeszélés elhagyja az aszketikus légkört és világi eszméket karol föl s a szerelem motívuma élteti legfőképp. S a „szép históriák”-kal új formában gerjed életre, szinte áthidalva azt az űrt, mely az eddigi szép prózai elbeszélést a regénytől elválasztja.

A költői elbeszélés is ujjászületik a renaissance hatása alatt. Ekkor írja Zrinyi az első magyar hős költeményt, melyben a kor mozgóató tényezői teljes erejűkben villannak fel. Az egyesülés szükségé, a vallási ellentétek békés kiegyenlítése, erkölcsi ujjászületés eszméit hirdeti a Zrinyiász, mely eredetileg is magasan a kor színvonala fölött szárnyal s az öt tápláló klassziczizmus daczára szilárd nemzeti alapon épül föl.

A verses históriák Gyöngyösiben lennek érdekes fejlesztőre. A régi mesterek, jelesen Ovidius, hű visszhangra talál lelkében. Az ő művei alkotják az átmenetet az ősi irány és az új művészet között. Eszmeileg kiválótt nem alkot, de az alak a nyelv szépségénél és a rimelés leleményességénél fogva figyelmet érdemel.

Lyránkat ezután még a nemzetküdelmek eszméi frissíték fel. A népköltészet nevezetes tényezővé fejlődik. Az eddigi tartózkodó jellegű énekléstől elütőleg az őszinte keresetlen érzelmek törnek elő szüleményeiből. Magyaros sirva-vigadás, az öröm és fájdalom férfias kifejezései, keserű gúny, méla bánat szólalnak meg; a kurucz dalokban oly határozottság árad ki belőlük, mely eddigelé ismeretlen volt. Mert szerzőjük a nép, mely hazájáért küzdött, mely Tyrtaeusként bátorító, harezai volt, zengve ment a küzdelembe. Hősi volt ősi dicsőségéről.

Újévi üdvözlés megváltás Jolsván. A követezők nemesszívü adakozók váltották meg újévi üdvözlésüket s a befolyt összeg a jolsvai siket-némák javára fordítatik: Basilidesz Gusztáv, dr. Tóthy János, Zájacz Károly, Tomka Gusztáv, Tavassy Albert, Ivacska József, Gvacsovszky János, ifj. Czirbesz Samu, Czibur Emil, Demeter Jakab, Schuster K., öz. Rudnay Lajosné, Friedman Áron, Klein Lajos, Csernok Lajos, Blitz Herman, Baltázár János, Klein Samu, Hoffman Miksa, Muránszky Károly, Stitniczkyné, Glósz László, Mihálik N., Glósz András, Veisz Vilmos, Tomesz Lajos, Tomesz Andrásné, Porubszky Imre, Kuna Aurél, Homolcsák Antal, Jurin Samu, Feigl László, Klein Adolf, Róth Antal, Podráczky Endre, Barger Guidó, Neogrády Lajos, Illés Géza, Deutsch Simon, Jureczki Bertalan, Mráz Károly, Mezey Adolf, Czeglédy Lajosné, dr. Hensch Géza, Rudnay Károly, Müller Miksáné, Mikulás János ifj., Trug Albán, Czibur Imre, Poltz József, Neogrády Jenő, Schwarz Ferencz, Zsirger Herman, Birk Zoltán, Piacsek Rezső, Habányi József, Dobrowszky Miksa.

Egészségügyi kimutatás. A vármegye tisztii főorvosának november havi jelentése szerint a november hó 1-től—november hó 31-ig terjedő időszakban előforduló fertőző megbetegedés: *vörheny*: Dobfenek 1 (megh. 1), Kánó 1, Ragály 1, Drabszko 20 (megh. 3), Sumjác 4 (megh. 1), Telgárta 2 (megh. 1); *kanyaró*: Rozsnyó 1, Dobsina 8, Dobóca 2, Jéne 2, Radnót 4, Szent-Király 2; *kökhurut*: Andrási 1, K.-H.-Hosszurét 6, Dernő 17, Zádorfalva 2; *roncsoló toroklob*: Rozsnyó 1, Bellény 1 (megh. 1), Csoltó 1 (megh. 1); *hasi hagymáz*: Rimaszombati 1, Jánosi 1, Lipóczy 1, Deresk 1; *bárányhimlő*: Dobfenek 5, Felső-Pokorágy 2.

Véletlenül akadt kezünkbe a következő érdekes levél: „Kedves Czecluskám! Mindennek előtt fogadj a legbensőbb köszönetemet a nekem beküldött szivartárczáért, nem tekintem annak külső értékét, habár külsőleg is nagyszerű a munka és művészetnek mondhatnám, de mégis meg nem leped engem a villág legesadálatosab dolog és közönyesen vagyok mindenhez, csak is arra súlyt fekszem, hogy egy szerelmes kéz által javamra csináltatott, és ezt csak szerelm jelenek elfogodom, mert ha szerelmes szívtől származik elég a legesekélyebb értékű tárgy is; és légy biztos édes lelkem, hogy ezen tárczát a nevezett jelknt mindig magamnál hordozandok, s mihelyt a zsebemből azt kihuzom, mindig szent neved álljon előttem.

Egy szép és értékes ajándék elkészültem érted de azzal személyesen akork téged meglepni, reményem ujjévünkután téged meglátogathatni, mivel kevésebb leend a foglalkozásom:

Ha terhedre nem esne a folytonos levélváltás, nincs ezen úgy a nagy villágon mely nekem ennyi örömet elkészülhetne mind a te soraid kezeid csokolván maradtam hű imádó

Kívánom boldog újévet Adolf.”

Anyakönyvi kimutatás az 1901. november-december havában a helybeli kir. anyakönyvi hivatalban bejelentett születési, házassági és halálozási esetekről: Született élve: 16 fiu és 15 leány, halva: 1 fiu, 1 leány. Házasságot kötött: Heinrich János Uthy Ilonával, Benyó Géza Benyó Annával, Bari Sándor Balog Juliannával, Majoros Géza Gregus Emiliával, Bitner Pál Soós Zsuzsannával, Siroki Gergely Lipcei Juliával, Streisinger Sándor Netter Irénnel, Petrenka András Gerenda Katalinnal, Páko József Farkas Terézszel, Ádám László Hritz Juliannával, Jelsavszky Dániel Kurek Katalinnal, Csölcs Mátyas Almási Máriával. — Elhaltak: *Kovács János 58 éves, Petrei Anna 3 éves, *Tamás Veronika 1½ éves, Horváth Albertné 23 éves, Ferenczy Józsefné 51 éves, *Ikri Terézia 51 éves, *Brenkusz István 32 éves, Erdélyi Mihályné 72 éves, *Földi István 60 éves, *Klein Julianna 9 éves, Sipos Lajos 3 éves, Czeber András 68 éves, *özv. Roska Jánosné 63 éves, *Turóczi András 84 éves, Kalocsay Antal 67 éves, Nagy Jolán 16 éves, Mígulya Mária 1 óras, *Vargicz András 27 éves, *Dudaskó Teréz 30 éves, *özv. Hegedűs Györgyné 66 éves, Babarik Erzsébet 1½ éves, *Simon Lajosné 59 éves, Tomasik Margit 2 éves, *Anderkó Pál 24 éves, *Lukasják Mária 6 hetes, Grünvald Lipót 73 éves, özv. Kovács Lajosné 44 éves. A *al jelölték a gömörmezei közkórházban haltak el.

Új zenetanár. Hagelbauer György zenetanár, ki tanulmányait konzervatoriumokban kitünő sikerrel végezte, — mint halljuk — városunkban letelepedett s az összes hangszeren jutányos áron ad oktatást. Úgy tudjuk, hogy az énekkarok vezetésében is kiváló jártassággal bír s hangszeres javítására és hangolására is vállalkozik.

Gyilkosság. Rédován Schwarcz Rosum Mihály nevű 20 éves juhászlegény Valkó Kristyák Andrásnál pálinkázott a házigazdával. Szóváltás támadt köztük, ennek hevében Schwarcz Rosum Mihály kést rántott és markolatig dőtte a gazda mellébe. Az éles kés befuródott a Valkó tüdejébe, a ki életveszélyes sébével összerogyott s halálát várja, a késelő juhászbotjárt a csendőrség letartóztatta s a vizsgálat folyik. (R. H.)

Magnezit részvénytársaságról a következőket olvassuk a „Magyar Közgazdaság”-ban: Az „Egyesült gömőri magnezit részvénytársaság” most közzétett szeptember 30-iki mérlege még csak az alakulás stádiomát mutatja, a mennyiben a 25000 kor. részvényűtke, 22970 kor. elfogadványok és 100 ezer korona könyvhitelzők ellenértékeül, az aktivumban az építési számla 297861 koronával, a leltár 47540 koronával van fölveve. Gyártás még nincs folyamatban, így üzleteredmény sem mutatkozik.

A magyar gazdaközönségnek. A gyakorlati használhatóság, a mindennapi, jobban mondva állandó szükséglet követelményeinek megfelelően van szerkesztve az a zseb-naptár, mely „Lévai féle Magyar Gazdak Zsebnaptára” czimen az 1902-ik esztendőre most jelent meg. A gazdaközönségnek, a gazdatisztnak első följegyzési és számadási könyve ez, melyet állandóan magával hordhat és a hol a gazdaságban előforduló minden ügyletet a megfelelő rovatban azonnal följegyezhet. A „Lévai-féle Magyar Gazdak Zsebnaptára” a gyakorlatban annyira bevált, hogy ma már nélkülözhetetlen eszköze minden gazdának és gazdatisztnak. Ára diszes, erős vászonkötésben 2 korona. Postai szállítással 2 korona 10 fillér. Megjelent és kapható: Lévai Mór könyvkiadóhivatalában Ungvárt.

Szerkesztői üzenet.

Dr. S. L. Várpalota. Czikkét közöljük s folytatását kérjük sürgősen beküldeni, hogy kellő időben megkapjuk.

H. J. Szentkirály. Kéziratait megkaptuk, Legközelebb közöljük. Üdvözöljük mint külmunkatárst s kérjük a vidéki hírek beküldését is.

Nyilt-tér.)*

BOLDOG UJÉVET KIVÁN

ismerősei, vendégei és jóakaróinak

Rimaszombat, 1902. január 1.

GÖMÖRI EDE, szállodás.

BOLDOG UJÉVET KIVÁN

ismerősei, vendégei és jóakaróinak

Rimaszombat, 1902. január 1.

GÖMÖRI MIKSA, szállodás.

Neuman és Strausz

kereskedelmi és mezőgazdasági ügynökök, (Erzsébet-tér 21. Gasko-féle ház), ajánlják magukat a gazdaközönség szíves figyelmébe.

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk

Eladó hintók és lovak.

Két jól behajtott kocsiló szerszámmal együtt, egy félfedelű 4 üléses jó karban levő könnyű kocsit és egy nyitott kocsit szabad kézből eladó. Hol? Megtudható e lap kiadóhivatalában.

Eladó ház.

A Pokorágyi-utczában 15. házszám alatt lévő **Varga András-féle ház** magános udvarral, kerttel és gazdasági épületekkel együtt azonnal szabad kézből eladó.

A venni szándékozók bővebb felvilágosítás végett **Cseh János** Rimaszombat, Sziggyártó-utca 26-ik szám alatt értekezhetnek. 3-3

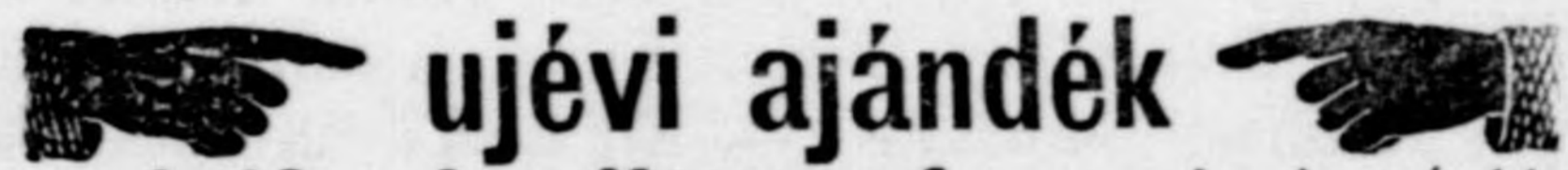
Czimbalom.

Megvételre kerestetik használt, de még jó karban levő czimbalom. Czime megtudható e lap kiadóhivatalában.

Tigerman Adolf és Társa

órák és ékszerészek Rimaszombatban.

Legszebb és legháládatosabb

ujévi ajándék

az órák és ékszerek, melyek óriási nagy választékban **bámulatatos leszállított olcsó árban** kaphatók. Nagy választék arany és gyémánt ékszerekben, valódi ezüst **evőeszközök** és **disztárgyakban**, valamint ezüstbotok, bajszkefék stb.

Nagy választék fali és ingaórákban, 3 évi jótállás mellett.

Eladás részletfizetésre is!

Törött arany és ezüst a legmagasabb árban becséréltetik. Mindenféle óra- és ékszerjavítások jótállás mellett elfogadtatnak. **Ujdonság photo-email képekben!**

Bármily fénykép után készítünk domborított photo-emailon kisebbített fényképeket, u. m. brostüket, zsuzsukat, amuletteket stb. 5 koronától feljebb.

Vidékre választékot is küldünk.

Teljes tisztelettel

Tigerman Adolf és Társa

órák és ékszerészek Rimaszombat.

4-*

Csődtömegeladás.

Hámos Zoltán esődtömegéhez tartozó eszerenésényi 1, 15, 39, 47, 66. és a felső-pokorágyi 20. számú telekjegyzőkönyvben foglalt szántóföld, erdő, rét és legelő áll, mintegy kétszázhatvan ezer korona becsértékű ingatlanok a csődválasztmány határozata folytán zárt ajánlatok útján eladottnak. Venni szándékozók tartoznak az általuk megajánlott vételár 5% át bántapénzzel ellátott zárt ajánlataikat **1902-ik évi január 20-ik napjának déli 12 órájáig** aláírott esődtömeggondnoknál benyújtani. A bántapénz lehet készpénz, óvadékképes értékpapír és teljes fedezetet nyújtó magánkötvény.

A tagosított birtok áll: 226 katasztrális hold 680 □-öl szántóföld, 47 katasztrális hold 174 □-öl első minőségű rét, 22 katasztrális hold 823 □-öl legelő és 495 katasztrális hold 1140 □-öl erdőből, jó karban levő gazdasági épületekkel ellátva. Van hozzá kényelmes uri lak 12 szobával és 4 katasztrális hold 512 □-kerttel. A birtok tejjgazdaság berendezésére is nagyon alkalmas.

Vételi ajánlatot lehet tenni az egész birtokra, vagy külön-külön a szántóföldre, rétre és erdőre, melyen 25000 korona becsértékű vágható fa van. Külön ajánlat esetén világosan megjelölendő, hogy az ajánlat a birtok melyik részére tételik.

A csődválasztmány a beérkezett zárt ajánlatok felett **1902. évi január hó 20-ik napjának délutáni 3 órájára** kitűzött gyűlésen határoz és fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül szabadon válasszhat. — Rimaszombat, 1901. december hó 22-én.

Bodon József,

ügyvéd, esődtömeggondnok.

1-2

Üzletmegnyitás.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönségnek nagybecsű tudomására hozni, hogy hazatérvén Rimaszombatba, **Erzsébet-tér 23-ik szám alatt, a régi vármegye-ház épületében**, folyó december hó 21-én a legmodernebb módon berendezett

borbély

és fodrász üzletet nyitottam. Amidőn ezt tudatni szerencsém van, egyuttal kérem nagybecsű pártfogásukat. Czelom a nagy tisztaság, kiváló előzékenység és udvarias kiszolgálát mellett szíves jóindulatukat kiérdemelni.

Rimaszombat, 1901. december 20.

Kiváló tisztelettel

PERECZ BÉLA.

2-3

Kiadó üzlethelyiség és lakások.

Rimaszombatban, a Deák Ferencz-utca 8-ik szám alatti házban levő üzlethelyiség bolti állványokkal **1902. év április hó 1-től** bérbé kiadó; esetleg a bolti állványok örök áron is eladók; továbbá: a Ferenczy utca 6. szám alatti házban a kir. közjegyzői hivatal tőszomszédságában egy 3 szobás utcai lakás **azonnal** — ugyanott több nagyobb lakás **f. évi május hó 1-től** bérbé kiadó. Bérelni szándékozók felvilágosítást **Benyó Béla** tulajdonosnál nyerhetnek.

Egyuttal van szerencsém az igen tisztelt közönséget értesíteni, miszerint az ez idei termésű és kiváló jó minőségű **almágyi szőlőmben termett 6- és új boraimnak pecsételt üvegekben, valamint hordónkénti eladását megkezdtem.**

A ki tiszta, valódi, egészséges jó bort akar élvezni, forduljon hozzám teljes bizalommal.

Kiváló tisztelettel

Benyó Béla, szőlőbirtokos.

9-*

Olcsó árak!

REISZ M.

Pontos kiszolgálát!

női és férfi divatáru raktára Rimaszombat, Deák Ferencz-utca.

Mindenemü uri divatczikkék, férfi és női kalapok. A **karlabadi férfi-, női és gyermek-czipők** és **Pichler és Habig-féle kalapok egyedül főraktára.**

Férfi kabátok, Hawelock, gummi köpönyegek, fiu- és gyermek öltönyök, női kabátok, felöltők, gallérok, leányka kabátok óriási választékban.

Ing-bluz, derék-öv, pipere-czikkek, parfüm, Jäger-íngék és harisnyák, nyakkendők, zsebkendő, esernyő és napernyők, utazó bördők.

Egyedüli raktár **Hamerli-féle pécsi honi gyártmányu keztyükben**. Íngék és mindenemü fehérneműek mérték után is készíttetnek, norinberg-i galanteria áruk, sport-czikkek, kerékpársapkák, vadász-kabátok stb.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. Elvem: hazai gyártmányu esekély hasznonali eladása

Uj! Különös figyelemre méltó! Uj!

Mindenemü czipőbe az általam képviselt **Dr. Höges-féle**, az egész világon szabadalmazott

Asbest-talpbetétek

azonnal elhelyeztetnek

A nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszterium által jónak elismert

ASBEST-TALPAK.

Köszönetnyilvánítás:

Ő csász. és kir. fensége Szalvator Lipót főhercegtől, Magyarország volt miniszterelnökétől, a közigazgatási bíróság elnökétől: **Wekerle Sándor** ó exzellenzifájától, nagym. Ch... ek **Olga** grófnő udvarhölgytől stb. stb.

Övjük lábainkat a melegéttől, nedvességtől és izzadástól.

Nincs többé lábfájás!

Sem tyukszem, sem izzadós láb, sem borkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés. Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járás annak, ki czipőjét dr. Högyes-féle, egész világon szabadalmazott Asbest-talpbetéssel látja el.

Kettős vastagságú I frt 20 kr., egyszerű 60 kr.

Az Asbest-talpbélés kitudóségét legjobban bizonyítja, hogy a **cs. és kir. közshadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállított.**

Szétküldés csakis utanvétell, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospektusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Viszonteladónak megfelelő árkedvezmény.

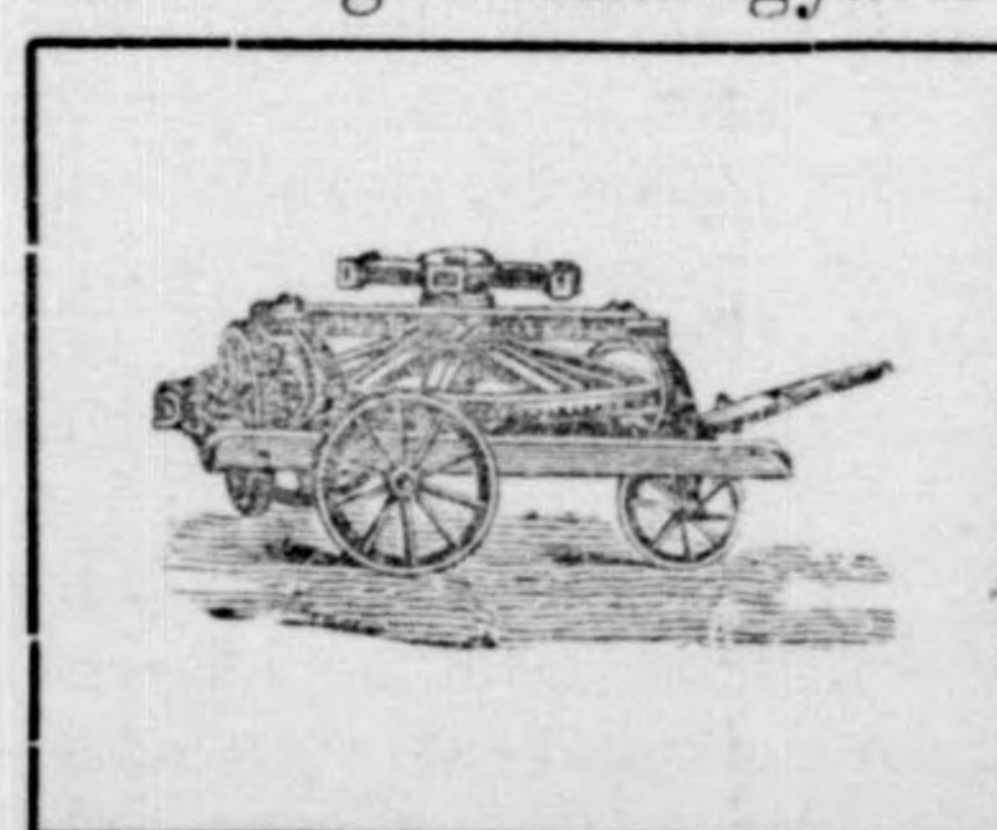
Az Asbest-gyár betéti társaság képviselote és elárusító raktára: **Reisz M. divatáruraktára Rimaszombat.**

21-26

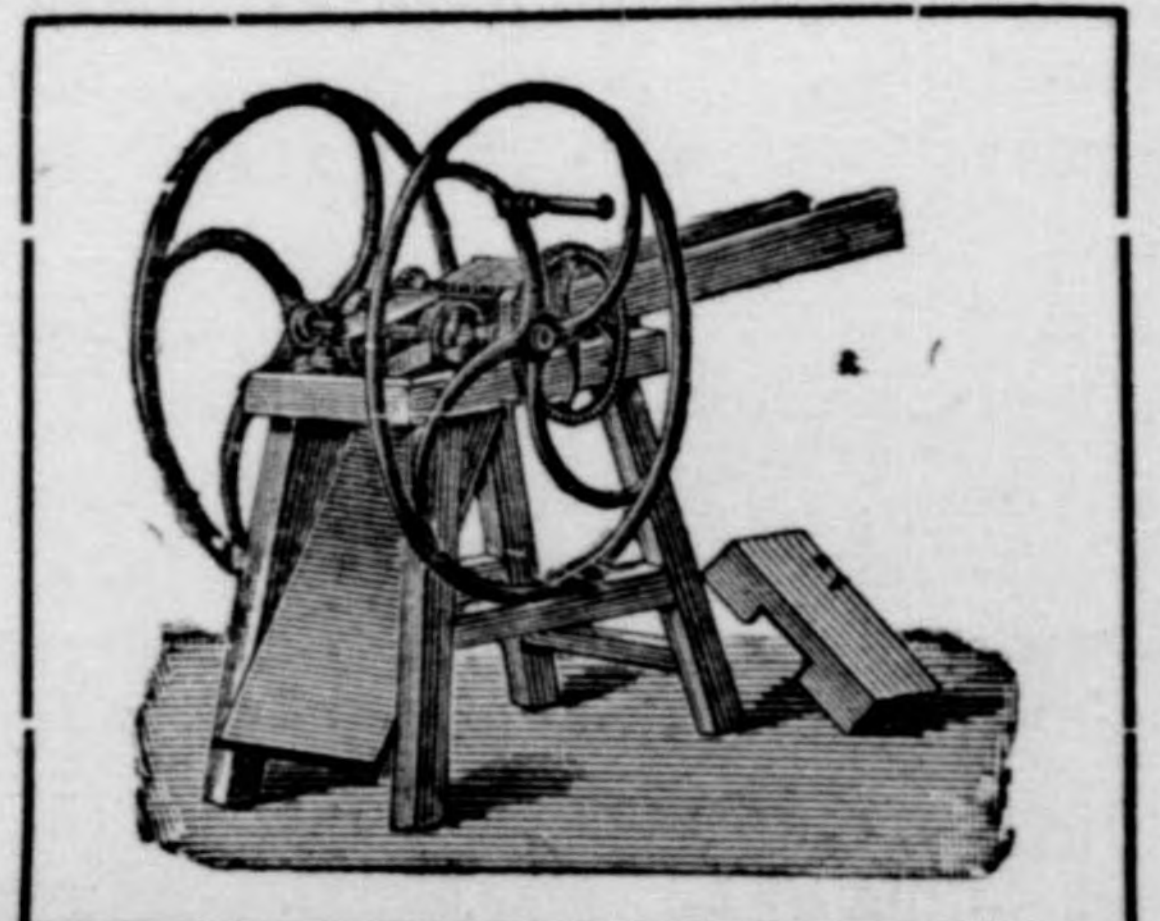
FLEISCHER és TÁRSA

gazdasági gépgyára és vasöntődeje Kassán, Vám-utca 11.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jöhirnevü gépeit, nevezetesen:

- Szeckavágókat**, kézi- vagy járgányhajtasra.
- Répvágókat** és **tengeri morzsolókat.**
- Olajsajtolókat** és **olajmag-pörkölőket.**
- Olajmag-zuzókat**, — továbbá **Örlő** és **daráló malmokat.**

Progress-tisztító gépeket, lisztosztályozó hengereket, szivattyukat, gőzgepeket és gőzkazánokat, szeszgyár-berendezések stb.

Gépeink, eszközeink és egyéb **gyártmányainkat** készletben tartjuk gyárunkban. — Gazdasági gépeink **képes-**, valamint öntődeák gyártmányai **árjegyzékét** kívánatra bérmentve küldjük.